

В.Ю. Гребеля, студент,
А.С. Скрильник, к.е.н., ст. викладач
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка

НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ ПРОЕКТІВ

Упровадження енергозберігаючих заходів у промисловості є важливим напрямом підвищення рентабельності, екологічності та інвестиційної привабливості сучасних підприємств. Витрати на енергоносії є складовими постійних витрат й істотно впливають на собівартість продукції і, відповідно, на прибуток підприємства. Потенціал енергозбереження на українських підприємствах є одним з найбільших у світі. Для вирішення проблеми пріоритетності інвестування та підвищення інвестиційної привабливості у енергозбереження основним кроком є визначення економічної ефективності кожного із заходів, запропонованого до впровадження на підприємстві. Менеджмент зацікавлений у економічному результаті, який може отримати підприємство внаслідок інвестування у певний захід чи групу заходів. Цей результат повинен визначатися на весь період життя проекту, враховувати зміну вартості грошей, податкові особливості, вартість інвестиційного капіталу та вартість проекту у поточному році. Наявні методики розрахунку економічної ефективності інвестиційних проектів не задовольняють повністю поставлені умови. Визначення оптимальної методології для розрахунку економічної ефективності заходів з енергозбереження є основою формування їх інвестиційної привабливості.

Модернізація енергетики вимагає удосконалення механізму впровадження інтеграційних управлінських рішень у напрямку підвищення її інвестиційної привабливості в умовах обмежених інвестиційних ресурсів. В цілях раціонального витрачання інвестицій оцінка ефективності та інвестиційної привабливості впровадження проектів в енергетиці повинна проводитися на кожному етапі управління і освоєння. Оцінка економічної ефективності та доцільності є заключним етапом розробки енергоефективних проектів і прийняття зваженого управлінського рішення щодо її реалізації базується на показниках, що визначаються за даними методиками. Наявні недоліки оцінки економічної ефективності реалізації проектів з енергоефективності знижують їх результативність, об'єктивність щодо прогнозованості отримання ефектів та інвестиційну привабливість для потенційних інвесторів.. Вдосконалення існуючих методів оцінки економічної ефективності є джерелом зростання обґрунтованості реалізації проектів з енергозбереження та впровадження енергоефективних технологій, що в свою чергу не тільки підвищить привабливість даних проектів, а і сприятиме зростанню кола потенційних інвесторів чи можливості застосування альтернативних інструментів фінансування.

Одним із ключових показників, що характеризує доцільність та привабливість реалізації проектів з енергозбереження є період окупності. Даний показник характеризує період часу повернення обсягу інвестиційних ресурсів, що були витрачені на реалізацію енергоефективних проектів. Складні економічні умови України, обмеженість державного та місцевих бюджетів, правові та фінансові бар'єри для запозичення коштів вимагають від суб'єктів ринку взивати усі можливі заходи для мінімізації періоду окупності енергоефективних проектів та програм на стадії їх впровадження. Це зумовлено тим, що нормативні періоди окупності енергоефективних проектів в будівництві не менше 8-10 років, в промисловості 6-8 років, в сфері житлово-комунального господарства не менше 9 років.

Оцінюючи причини, які зумовили високі значення періоду окупності для вітчизняних підприємств, можливо сформулювати комплекс заходів щодо підвищення інвестиційної привабливості енергозберігаючих проектів на підприємствах у сфері:

- будівництва: підвищення низької купівельної спроможності потенційних споживачів будівельних послуг; зниження завищеної вартості передпроектних та проектних робіт; зниження умовності визначення економічної ефективності; державне регулювання стабільності чи прогнозованості вартості природного газу чи джерел альтернативної енергії.

- промисловості: підвищення низького рівня дохідності та прибутковості діяльності промислових підприємств; об'єктивне визначення ставки дисконтування для оцінки реальної вартості майбутніх грошових потоків; стабілізація попиту на вітчизняному ринку і зниження високої бар'єрності іноземних ринків збуту; підвищення попиту на вітчизняному ринку стимулюватиме виробників до впровадження інноваційних змін, особливо в енергозбереженні; покращення фінансового стану більшості підприємств промисловості, що створить додаткові можливості їх доступ до інвестиційних ресурсів з низькою вартістю; зростання державної фінансової підтримки енергоефективних проектів у приватному секторі економіки.

- житлово-комунального господарства: формування ринкових тарифів на послуги підприємств житлово-комунального господарства, що впливає на зростання наявного обсягу власних інвестиційних ресурсів, і зменшує необхідність залучення дорожчих інвестиційних ресурсів, які зменшують реальну вартість майбутніх грошових потоків; зростання низького рівня надходжень платежів за послуги підприємств даної сфери; зменшення високого рівня зносу основних фондів (до 80%), що визначає значну потребу в інвестиційних ресурсах.

Література:

1. Білоцерківський О.Б., Ширяєва Н.В. Аналіз економічної ефективності від впровадження енергозберігаючих заходів в економіку України // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут". – Х.: НТУ "ХПІ". – 2011. – № 14. – С. 10-15.

2. Зеркалов Д. В. Енергозбереження в Україні. [Електронний ресурс] Монографія. – К.: Основа, 2012. – 582 с.

3. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: підручник для студентів вищих навч. закладів / Майорова Т.В.; – К.: Центр учбової літератури, 2009.–472с.

СЕКЦІЯ 6

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ І ПОНОВЛЮВАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ

УДК 662.75.004.12

Т.І. Олешко, д.т.н., професор,
О.В. Марусич, аспірант
Національний авіаційний університет, м Київ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ АВІАКОМПАНІЇ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ВИДІВ ПАЛИВА

Авіаційна галузь є однією з пріоритетних напрямів розвитку сучасної української економіки. В умовах економічної та політичної нестабільності, коли спостерігається зниження рівня життя населення, згорання ділових і культурних зв'язків та туризму, політика авіакомпаній має бути гнучкою і швидко реагувати на зміну ситуації.

Як показують наукові дослідження [1, 2], проблеми в цивільній авіації пов'язані переважно з високими витратами палива, високим рівнем авіаційного шуму, нестачею об'єктів аеропорту і т.д. Зменшення запасів паливних ресурсів і зростаючий попит на них ще більше загострюють дану проблему. Для того, щоб задовольнити зростаючий попит на авіаперевезення, економічні та екологічні обмеження, виробники літаків використовують інноваційні концепції для скорочення споживання палива.

Стійка тенденція зростання споживання нафтових палив у світі призвела до значного збільшення темпів витрачання непоновлюваних запасів нафти, які вже в нинішньому столітті, за прогнозами вчених, можуть бути повністю вичерпані у всіх країнах (за винятком Іраку, Ірану і Саудівської Аравії). Найоптимістичніші експертизи і прогнози дають усереднені дані про резерви паливної ефективності в найближчі десятиліття (табл. 1).

Таблиця 1

Резерви паливної ефективності повітряного транспорту

<i>Резерви паливної ефективності повітряного транспорту</i>	<i>%</i>
Оптимізація режимів польоту	6
Раціоналізація мережі авіаліній	10
Автоматизація управління ПС	16
Оптимізація структури повітряного простору і УВС	18
Оптимізація техобслуговування	25
Оптимізація управління комерційним завантаженням	35
Паливна оптимізація існуючого напрямку виготовлення двигунів	15
Оптимізація існуючого напрямку літакобудування	15
Нові літаки і двигуни	60